

10. EEN SPERWER KWAM VOORBIJ

Half tien in de morgen. De telefoon rinkelt. "U spreekt met de firma Nijhof op het industrieterrein. In onze opslag- en verzendhal is gistermiddag een torenvalk binnengevlogen en we krijgen hem er niet weer uit. We hebben van alles geprobeerd, de grote roldeur opengezet en met man en macht gejaagd, maar het lukt niet. Kunt U er wat aan doen, want anders gaat de vogel dood." We moeten maar eens poolshoogte gaan nemen: "Over een half uur ben ik bij U". Dat halve uur geef ik mezelf om wat voorbereidingen te treffen. Tien tegen één dat het geen torenvalk maar een sperwer is, die achter een mus aan naar binnen gevlogen is. Eerst dus maar eens de beschikbare determinatieboekjes naslaan om de kenmerken van torenvalk en sperwer in verschillende verenkleden door te nemen. Boekjes in de auto leggen, nu de verrekijker nog en er dan maar eens op af.

Het blijkt een rechthoekige hal te zijn, 45 m lang, 40 m breed, 10 m hoog en met een plat dak. De ene helft staat vol met stellingen van 10 m hoog waar-tussen een heftruck kan rijden. De andere helft van de hal is leeg op wat stapels dozen na, die klaar staan voor verzending. Geen vogel te zien.

O, maar ze zullen hem wel even opjagen, hij zit altijd links achterin op de bovenste stelling. Er wordt tegen ijzeren stangen geslagen, geroepen, in de handen geklapt, geen vogel. Andere stellingen worden geprobeerd, weer niets. En als we een beetje teleurgesteld met elkaar staan te praten schiet hij ineens te voorschijn. Met fraaie bochten scheert hij vlak onder het dak, verdwijnt dan tussen twee stellingen en daar zie ik hem zitten, heel hoog op een ijzeren stang, een sperwer.

De jaagpogingen worden gestopt en ik hou de zaak een half uur lang in de gaten. Nog enkele malen komt hij te voorschijn en vliegt rondjes door de

lege hal, maar steeds heel hoog, vlak onder het dak. Daar zal hij dus gevangen moeten worden. De roldeur, die slechts $3\frac{1}{2}$ m hoog is, wil hij niet uit, zo laag komt hij niet. Als we nu eens twee 15 m mistnetten met de bovenlijnen aan elkaar knopen en die lange bovenlijn op 10 m hoogte vlak onder het dak bevestigen en de rest van het net gewoon laten hangen? Rekening houdend met wat doorhangen moeten we dan toch vlak voor de stellingen langs zo'n 30 m lang en $2\frac{1}{2}$ à 3 m hoog een slap mistnet krijgen te hangen. Er moet een kans zijn dat hij daar in vliegt, want vanaf het lege deel van de hal verbergt hij zich steeds weer tussen de stellingen. Ik vraag wanneer de heftruck beschikbaar is. In de middagpauze tussen halfeen en een uur.

Om 12 uur ben ik terug in de hal voorzien van een paar 15 m netten, een klos touw en mijn ringen kistje (je kunt nooit weten!). Twee netten komen als een lange dunne slang op de grond te liggen, vlak voor de stellingen. De bovenlijnen worden met de lussen aan elkaar geknoopt. Aan het ene uiteinde van de hal zit, vlak onder het dak, een ijzeren balk. Daar moet het ene eind van de bovenlijn aan. Ik vraag assistentie van de heftruckchauffeur. "Er mogen geen personen met de heftruck omhoog gebracht worden. meneer, maar voor deze keer zullen we maar niet zo nauw kijken want de vogel moet vrij komen". En weldra stijgt ik, staande op een lege pallet, naar 10 m hoogte. Rondom mij niets om me aan vast te houden, met de raad om niet aan de rand van de pallet te gaan staan, want dan kiept hij. Leuk is anders.

Na bevestiging van de bovenlijn daal ik weer af. Ruim 30 m verder herhaalt zich de toer en wordt een lang touw aan de bovenlijn geknoopt en over een balk geleid. Als ik beneden ben trek ik het net strak. 't Hangt redelijk. Daarna vangt de meute aan te jagen. De sperwer laat zich niet zien. Weer jagen en plotseling vliegt hij rond in de lege hal, nadert het net, raakt het aan, draait terug en vliegt er sierlijk onderdoor. Het lijkt een hopeloze zaak te worden. De vogel ziet het net. Na enkele opjagingen zonder resultaat scheert hij heel onverwacht door de hal en ploft in het net. Snel wordt het touw gevierd en net en sperwer komen omlaag. We rennen er op af en als we op 2 m genaderd zijn ontsnapt hij en wiekt weer tussen de stellingen.

Wat nu? Het is voor de vogel geen pretje, dus maar ophouden? Maar dan wordt het een hongerklant, dus nog maar eens proberen. En dan hebben wij (en de vogel) geluk. Met een vaart vliegt hij midden in het net. Ik laat het touw los en weldra ligt de sperwer, verward in het net, op de betonvloer. Zo'n 8 mannen en vrouwen storten zich op de buit. Zouden dat onze oude jachtinstincten zijn? Voorzichtig wordt de vogel bevrijd maar ziet toch kans om even een van mijn vingers te pakken te nemen.

Daarna komt de grote verrassing: een ring aan de poot met STOCKHOLM 6078222. Bij nadere bestudering blijkt het een jong vrouwtje te zijn. Ter controle laat ik een van de helpers eigenhandig het nummer ook nog een keer aflezen. Van alle kanten stroomt personeel samen. Camera's worden gehaald en dan kan de vogel vrij. Snel wiekt ie weg over de fabriekshallen, nagestaard door zo'n 20 mensen. Ik kijk om en zie louter verheugde gezichten, blij dat de vogel weer vrij is.

Iedereen gaat weer aan het werk, het feest is voorbij. Maar ik moet nog twee keer naar 10 m hoogte. Wie grijnst daar?

B.J. Speek
Jan de Jagerlaan 5
6998 AN LAAG KEPPEL

Nawoord VT:

Na dit "feest" werd de vogel hetzelfde winterhalfjaar nog twee maal gemeld uit Gelderland. Geringd: 29-9-1983 FALSTERBO.